

Fra
Villreintrådet i Norge

Til
Norges Vassdrags- og Energidirektorat
Olje og Energidepartementet

NASJONAL RAMME FOR VINDKRAFT

MERKNADER FRA VILLREINRÅDET I NORGE

Villreintrådet i Norge er en frivillig organisasjon som består av de fleste villreinnemder og villreinutvalg fra landets 23 villreinområder. Villreintrådet arbeider for å ivareta villreinen som art og dens behov - i et langsiktig perspektiv.

Villreintrådet i Norge er kjent med prosessen som er igangsatt for å lage et forslag til en nasjonal ramme for vindkraft på land. Vi har også registrert at de ti villreinområdene som i rapporten Villrein & Samfunn (VISA) ble foreslått som «nasjonale» (besluttet i St.meld. nr.26, 2006-2007), ble unntatt videre vurdering i en såkalt «myk eksklusjon».

I innspill 1. februar 2019 fra Miljødirektoratet og Riksantikvaren til eksklusjonsrunde 3, så skriver disse følgende vedrørende villrein (utdrag):

"Med bakgrunn i beskrivelsen fra NVS av de enkelte områdenes funksjon og sårbarhet, har Miljødirektoratet vurdert det som viktig å ivareta samtlige funksjonsområder innenfor de mindre villreinområdene. Villreinområdene er små og svært sårbare, og er generelt allerede under betydelig press fra andre påvirkningsfaktorer. Det er viktig at reinen har tilstrekkelig tilgang til både vinterbeiter, sommerbeiter, helårsbeiter, kalvingsområder og trekkruter for å opprettholde villreinområdenes bæreevne ...».

Villreintrådet i Norge støtter disse vurderingene. Vi har likevel en del viktige tilleggsmomenter, som vi frykter ikke vektlegges i særlig nok grad:

1. Vi er svært urolig for at den prioriteringen av enkelte villreinområder som ble lagt til grunn under arbeidet med VISA-rapporten, nå skaper et inntrykk av at de øvrige villreinområdene har mindre verdi og at det dermed er mindre problematisk med eksempelvis vindkraftutbygging i disse områdene. Det at ti av 23 områder 2004 ble foreslått som «nasjonale» var i all hovedsak grunnlagt med at disse områdene hadde en størrelse som tillot en del utveksling mellom delbestander og at de rommet ulike habitater. Man ønsket å ha et strengt forvaltningsregime for disse større områdene for å unngå en oppsplitting til mindre og mer isolerte områder. Det betyr slett ikke at det er mindre problematisk å forstyrre eller bygge ned de «øvrige» villreinområdene. Tvert om er de resterende 13

villreinområdene på grunn av allerede høy totalbelastning, spesielt sårbare for ytterligere forstyrrelser og inngrep. De små villreinbestandene holder til på små områder. De er svært utsatt for ytterligere fragmentering. De er også mye mer utsatt for tilfeldigheter som kan drepe en vesentlig del av bestanden. De kan være utsatt for innavl, for uheldige værforhold og for endringer i klima. Se for eksempel NINA temahefte 70, 2017: Populasjonsdynamiske utfordringer knyttet til fragmentering av villrein fjellet.

Villreintrådet i Norge mener at om man skal bruke begrepet «nasjonale villreinområder» i en kontekst som i nasjonal ramme for vindkraft, så må det i så fall omfatte samtlige 23 villreinområder. Dette siden alle disse må vurderes å være nasjonalt verdifulle. Bruken av begrepet «nasjonale villreinområder» under arbeid med nasjonal ramme for vindkraft, er ikke i henhold til hva VISA rapporten la til grunn.

2. Villrein & Samfunn rapporten hadde i den såkalte «pilar 4», en visjon om å arbeide for større, sammenhengende leveområder for villrein. For langsiktig overlevelse i en spesielt utfordrende tid med blant annet klimatiske endringer - må villreinen sikres bedre muligheter til å ta i bruk ulike og tilstrekkelig store områder. Dette slik at den samlede ressurstilgangen for reinen økes. Rein har en nomadisk livsførsel, og vandring mellom ulike områder – både for at områdene har ulik egnethet til ulik tid og for å gi vegetasjonen mulighet til å komme seg etter beiting, har vært vesentlig for reinens overlevelse. Fra opprinnelig rundt fire hovedregioner for villrein i Norge hvor det var stor innbyrdes utveksling, har menneskelig påvirkning splittet områdene opp i 23 delområder.

For å ha mulighet for i fremtiden å kunne bedre forholdene for villrein, er det svært viktig at områder som i dag er egnet men ikke benyttes av villrein, forvaltes med henblikk på at disse områdene ikke skal ødelegges, men ivaretas. Villreintrådet er svært urolig for at fjellområder som i dag ikke har noen spesiell naturverdi kartfestet, fremstår som ikke spesielt verdifulle under arbeidet med en nasjonal ramme for vindkraft.

3. Villreintrådet vil presisere at Norge forvalter den siste resten av Europas villreinbestand, og at vi dermed har et ekstra stort ansvar for å ta vare på arten. Rein har i titusener av år vært enormt viktig både for menneskenes overlevelse i Europa, og i hundretusener av år før det for våre nære slektninger neandertalerne. Villrein er under betydelig press i Norge, men man har til en viss grad klart å ivareta de siste områdene. På den øvrige nordlige halvkulen er situasjonen imidlertid mye verre. I en nylig lansert rapport på American Geophysical Research Union, påstås det en bestandsnedgang i Arktis fra fem millioner til 2,1 millioner rein på kun 20 år.

Villreintrådet ber om at alle villreinområdene i Norge – og alle fjellområdene som kan være egnet for villrein, vurderes å være helt uaktuelle for vindkraftbygging.

Øystein Landsgård (leder)

Kopi:

- Villreinnemder
- Villreinutvalg
- Klima og Miljødepartementet
- Landbruk- og Matdepartementet
- Miljødirektoratet